

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ
2002

ЧЕРВЕНЬ
Число 6 (102)
КИЇВ 2010

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

Усмішка українського Чапліна

У цей травневий вечір, омитий грозивим дощем, у затишному залі Франківського театру знову цвіла усмішка незабутнього Миколи Яковченка. І хоча його часто-густо називають українським Чапліном, все ж мусимо зауважити, що Микола Федорович сам по собі був настільки неповторною артистичною натурою, що не потребує жодних порівняльних характеристик. Його світ, відбитий у збережених для нащадків кінокадрах, тільки підтверджує це. А коли б якимось чудом могли ожити сотні ролей, зіграні ним на сценах театрів, ми знову б мали можливість усвідомити всю неординарність цієї напівлегендарної постаті.

Та, як відомо, під лежачий камінь вода не тече. І якби не ініціатива земляків актора, славних наших прилучан, якби не потужна зацікавленість прилучанина по душі мецената Юрія Коптева, якби не постійні зусилля керівників та активістів нашого земляцтва, саме ім'я великого сміхотворця Миколи Яковченка теж відійшло б у небуття, бо такі наші нинішні несприятливі для збереження і розвою духовності часи. Але, як би там не було, саме того вечора зібралися справжні шанувальники його таланту для пошанування 110-ї річниці від дня народження народного артиста України, як і для остаточного підбиття підсумків II Всеукраїнського відкритого конкурсу акторської майстерності ім. Миколи Яковченка.

(Детальний звіт про цю подію читайте у наступному номері газети).

Чернігівське земляцтво нараховує у своїх рядах багато цікавих та неординарних особистостей. Таким є артист оригінального жанру, людина-оркестр, музикант-віртуоз, рекордсмен Книги рекордів України Михайло Твердий із Городні.

Людина-оркестр

Сім'я Твердих славилася своєю співочою культурою, і малий Михайло заслуговував чудовими голосами мами і тата. Це сприяло тому, що саме у дитячому віці йому запав у душу народний спів та проявився потяг до гри на музичних інструментах. Першим таким інструментом була гармошка, якою хлопець зразу ж оволодів. Загалом він не пропускав жодної нагоди послухати гру міських гармоністів. В рідній Городні почалася його музична кар'єра, де ще в третьому класі освоїв баян, а із відкриттям музичної школи в сьомому – кларнет.

Майже все його дитинство пройшло в художній самодіяльності. Окрім цього, юнакові до душі припали фокусники та маги, з якими завжди знаходив спільну мову. Дуже часто до міста приїздили такі артисти, у яких хлопець

випитував секрети їх номерів.

До уваги передплатників!
Дорогий земляче! Якщо ви хочете знати все про роботу нашого дружного громадського об'єднання, про людей значних і неповторних, якщо ви маєте бажання не поривати родинних зв'язків із малою батьківщиною – передплатіть "Отчий поріг" самі і посприйте у цій справі серед друзів та знайомих. Наш передплатний індекс 37630. Газету на друге півріччя можна передплатити у будь-якому поштовому відділенні. Сподіваємося на дружне співробітництво.

У ЧЕРВНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ.

КРЕКОТЕНЬ Сергій Якович – 80-річчя. Народився 21 червня 1930 року в селі Верхолісся Корюківського району. Пенсіонер.

Заслужений енергетик України. Ветеран праці.

ТУТУШИН Анатолій Костянтинович – 75-річчя. Народився 12 червня 1935 року в місті Щорс. Доцент військової кафедри КПІ.

ЖУЛАЙ Микола Миколайович – 75-річчя. Народився 14 червня 1935 року в селі Ряшки Прилуцького району. Пенсіонер, але працює завідувачем відділу Інституту проблем математичних машин та систем Національної академії наук України.

Головний метеоролог кібернетичного центру. Ветеран праці.

БУНАК Федір Кирилович – 75-річчя. Народився 17 червня 1935 року в селі Клевин Новгород-Сіверського району. Працював начальником відділу міжнародних та всеукраїнських заходів Управління "Укрспортзабезпечення" Держкомспорту України. Нині – на пенсії.

Заслужений працівник фізичної культури і спорту України. Член Національної спілки журналістів України. Інвалід I групи.

Обирався депутатом Мінської райради в м. Києві.

ШЕВЧЕНКО Іван Іванович – 75-річчя. Народився 20 червня 1935 року в місті Прилуки. Працював інженером Київського філіалу Центрального НДІ Міністерства зв'язку СРСР. Продовжив трудову діяльність робітником-електромеханіком по ліфтах. Нині – пенсіонер, займається столярством.

ДОВБИШ Володимир Васильович – 75-річчя. Народився 24 червня 1935 року в Чернігові. Нині – на пенсії. Працював заступником начальника управління капітального будівництва МВС України.

Під його керівництвом у м. Чернігові побудовані рекламний комбінат "Укрторгреклама", Будинок дитини на території жіночої колонії № 44, лікарня УВС області та інш.

Полковник внутрішньої служби у відставці. Учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

ГОЛЬЦЕВА Софія Володимирівна – 70-річчя. Народилася 5 червня 1940 року в селі Зазим'я, батько з Чернігова. Ординатор Центрального шпиталю МВС України.

ГОЛОБОРОДЬКО Володимир Ілліч – 70-річчя. Народився 7 червня 1940 року в селі Галиця Ніжинського району. Обіймав відповідальні посади в різних друкованих органах. Нині – оглядач газети "Правда України".

Член Національної спілки журналістів України, Всеукраїнського товариства політ'язнів і репресованих та Товариства професіональних літераторів "Москва".

МИХАЛКО Андрій Якович – 70-річчя. Народився 22 червня 1940 року в селі Лошакова Гута Козелецького району. З 1988 року – генеральний директор ремонтно-будівельного підприємства "Ремонтник".

Заслужений будівельник України. Нагороджений Грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

ХРИЩЕНЮК Галина Степанівна – 70-річчя. Народилася 22 червня 1940 року в місті Городня. Провідний спеціаліст Державного комітету з питань фізичної культури і спорту України. Ветеран праці.

ІВАЩЕНКО Григорій Іванович – 65-річчя. Народився 3 червня 1945 року в місті Прилуки. Перебував на поса-

дах заступника начальника Генерального штабу Збройних Сил України, начальника центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України. Нині – доцент кафедри, старший науковий співробітник Національного університету оборони України.

Генерал-майор у відставці, учасник бойових дій, кандидат військових наук.

Нагороджений державними і відомчими відзнаками.

ЧОРНОНОГ Олена Михайлівна – 65-річчя. Народилася 17 червня 1945 року в селі Івангород Ічнянського району. Трудову діяльність віддала військовій службі. Нині – на пенсії.

КОЛЯДА Петро Васильович – 65-річчя. Народився 30 червня 1945 року в селі Високе Борзнянського району. Нині – на пенсії. Працював заступником Державного секретаря МВС України, заступником Міністра внутрішніх справ України – начальником Головного слідчого управління.

Активний розробник законопроектів, що стосуються не лише слідства і судочинства, а й економічних проблем, законодавча не врегульованість яких зумовлює скоєння злочинів.

Автор багатьох публікацій у пресі.

Генерал-полковник. Заслужений юрист України. Нагороджений орденом "За заслуги" III ст., іменною вогнепальною зброєю, медаллю "За працю і звитягу" та рядом відомчих й громадських відзнак.

СОЛОВ'ЯН Алла Миколаївна – 60-річчя. Народилася 8 червня 1950 року в місті Новгород-Сіверський. Старший науковий співробітник Інституту кардіології ім. Стражеско. Кандидат медичних наук.

ШАПОВАЛ Микола Олександрович – 60-річчя. Народився 8 червня 1950 року в селі Стара Басань Бобровицького району. Пенсіонер МВС України.

БОЯРЧУК Петро Петрович – 60-річчя. Народився 9 червня 1950 року в селі Красне Бахмацького району. Працював завідувачем відділу ЦК профспілки працівників державних установ. Головний консультант комітету апарату Верховної Ради України.

Нагороджений Грамотою Верховної Ради України.

САВЧЕНКО Віктор Іванович – 60-річчя. Народився 11 червня 1950 року в селі Кобижча Бобровицького району. Працює генеральним директором ТОВ фірми "Укроп" в сфері оптової торгівлі.

Заслужений машинобудівник України.

КАТЕША Володимир Дмитрович – 60-річчя. Народився 19 червня 1950 року в селі Верхолісся Корюківського району. Трудову діяльність провів на службі в МВС України. Був командиром окремого батальйону спеціального призначення. Нині – на пенсії. Капітан.

ПЛИТЧУК Олена Миколаївна – 55-річчя. Народилася 3 червня 1955 року в місті Ніжин. Начальник відділу "Укртрансфанта".

ПЛЮТА Марія Іванівна – 55-річчя. Народилася 3 червня 1955 року в селі Євмінка Козелецького району. Працює заступником головного бухгалтера ТОВ "Реотон".

КОЛЕСНИК Тетяна Григорівна – 55-річчя. Народилася 15 червня 1955 року в селі Стара Басань Бобровицького району. Фотограф заводу "Буревісник".

КУГАТКІНА Олена Валентинівна – 55-річчя. Народилася 16 червня 1955 року в Чернігові. Працює директором музичної школи № 36.

Обиравася депутатом Мінської райради в м. Києві.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім нев'янучого здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного доброторства в ім'я рідної землі.

ТРАВНЕВІ МОТИВИ

Відомо, що весна завжди була порою благодатних змін і сподівань. Це відчули на своєму засіданні і члени Ради нашого земляцтва.

І хоча на порядку денному стояло одне головне питання, але воно консолідувало зусилля усього нашого численного колективу. Ішлося про презентацію земляцтва на майдані Незалежності у контексті святкування дня Києва. Вів засідання голова земляцтва Віктор Ткаченко. Він, зокрема, наголосив, що нинішнього року міська влада виявила особливу увагу до земляцтв і виділила для розміщення їх звітних експозицій місце у центрі головного майдану, де відбуваються найбільші державні події. Зокрема, Чернігівське земляцтво, як найбільше та найавторитетніше, має зайняти центральну позицію.

В обговоренні цього питання взяли участь заступники голови земляцтва Володимир Пушкар'єв, Олексій Орехович, керівники районних відділень Петро Назимко, Анатолій Карацюба, Владислав Кальний та інші.

Серед поточних справ розглядалися питання нагородження земляків, посилення передплати на земляцький часопис "Отчий поріг", сплата членських внесків.

Відбулася і ще одна важлива подія у житті нашого земляцтва: Рада задовольнила заяву виконавчого директора земляцтва Петра Медведя, який вирішив зосередитися на творчій роботі, і звільнила його із посади. Віднині нашим земляцьким штабом керує добре знаний практик апаратної роботи Тетяна Літошко.

Наш кор.

ЗУСТРІЧ з прекрасним

В Прилуках відбувся благодійний концерт "Зустріч з ведучою "Вечірньої казки" на Першому національному каналі українського телебачення, заслуженим діячем мистецтв Аллою Мігай та родинним дуєтом "Благодать натхнення" у складі Ірини і Дмитра Головачів.

Концерт проведено за підтримки членів Прилуцького осередку Чернігівського земляцтва, зокрема М.Гордієнка та Ірини Головач.

Родинний дует "Благодать натхнення" подарував справжню насолоду зустрічі з музикою, українською піснею. Мелодії, які виконували Ірина та Дмитро Головачі, яскраві, прості і вишукані, легко запам'ятовуються та сприймаються широкою аудиторією.

Алла Мігай презентувала представникам навчальних закладів і учням шкіл та гімназій міста свої чудові музичні твори, які увійшли у збірку пісень "Віримо!" та збірку пісень для дітей молодшого віку "Я по вулиці іду". Мелодії цих збірок яскраві, прості і вишукані, легко запам'ятовуються, тривожать серце і примушують його битися в такт з музикою.

Присутніх в залі вразив високий професіоналізм композиторки, яка так уміло вміє працювати із дорослою та дитячою аудиторією. Надовго в пам'яті прилучан залишаться романтично, натхненно подаровані пісні, оригінальні відповіді, які викликали чимало схвилюваних оплесків у залі. Дякуємо і Прилуцькому осередку Чернігівського земляцтва за подаровану зустріч із прекрасними музичними творами, чудовими творчими українцями та за подарунок збірок та дисків Алли Мігай.

С. ЧЕРНЯКОВА,

завідуюча науково-методичного управління освіти
Прилуцької міської ради

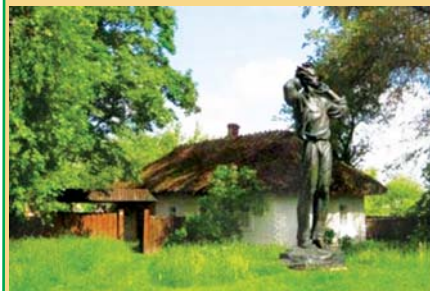

ЮВІЛЕЙ МУЗЕЮ

18 травня цього року Сосницький літературно-меморіальний музей О.П. Довженка приймав гостей з Києва, Чернігова та Глухова з нагоди 50-ї річниці з дня створення.

З ювілеєм відомого культурного закладу Чернігівщини та Міжнародним днем музеїв земляків привітав заступник голови земляцтва, керівник Сосницького відділення Олексій Орехович.

На багатолюдному зібранні в місцевому кінотеатрі, що носить ім'я геніального кіномитця, відзнаки та подарунки

від земляцтва отримали директор музею Любов Наконечна і випускниця Волинківської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Інна Отрошко.

За вклад у розвиток музею – ювіляра Любов Наконечна нагороджена Почесною грамотою, а Інна Отрошко стала володаркою Диплома за зайняте друге місце в цьогорічному конкурсі "Симфонія краси Чернігівського краю" серед талановитих дітей третьої вікової категорії.

Олексій Орехович також виконав прохання нашого земляка – відомого політика, народного депутата України четвертого скликання, голови Чернігівської обласної державної адміністрації в лютому – грудні 2005 року, благодійника-мецената Владислава Атрошенка, який разом з найщирішими привітаннями та побажаннями передав ноутбук для потреб музею.

Галина ОРЕХОВИЧ

Пам'ятнику матері-вдові – бути!

Дорогі сіверяни! У листопаді 2008 року зі сторінок газети "Сільські вісті" до мене як голови Українського фонду культури звернулася донька матері-вдови Марія Завгородня з Дніпропетровщини з пропозицією про всенародне спорудження пам'ятника Матері-Вдові – в подячність усім жінкам, у яких війна забрала чоловіків і на плечі котрих ліг увесь тягар тяжкої праці та виховання дітей-напівсиріт. Ця добродійна акція знайшла масовий відгук в усіх регіонах України. Незважаючи на нинішнє зубожіння громадян, у час економічної кризи, люди все ж надіслали і надсилають відірвані від своїх пенсій дешици на зведення цього пам'ятника. Переважна більшість з тих, хто підтримує цю ідею, вважають, що він має бути встановлений у столиці України, можливо, в комплексі музею Великої Вітчизняної війни. Чимало з них уявляють пам'ятник як скульптурну композицію: жінка – трудівниця з двома – трьома дітками, що туляться до неї.

Ми звернулися до керівників обласних і міських відділень УФК, Кримської Автономної республіки, членів правління, активістів і добровольців Українського фонду культури організаційно і коштом прилучитися до цієї справи як однієї із складових акцій за програмою УФК "Пам'ять".

Створений і працює громадський координаційний комітет для вирішення питань, пов'язаних із спорудженням пам'ятника.

Сподіваємося, що всі симпатки нашого Фонду, народжені славою Чернігівщиною, відгукнуться й прилучаться до цієї святої справи.

Називаємо рахунок, на який переказуються кошти:

Український фонд культури
р/р 26000300000535 в Київській міській філії
АКБ "Укрсоцбанк", МФО 322012, код 00034884
"Благодійний внесок на пам'ятник Матері-Вдові".
Адреса Українського фонду культури:
01998, м. Київ, вул. Липська, 16

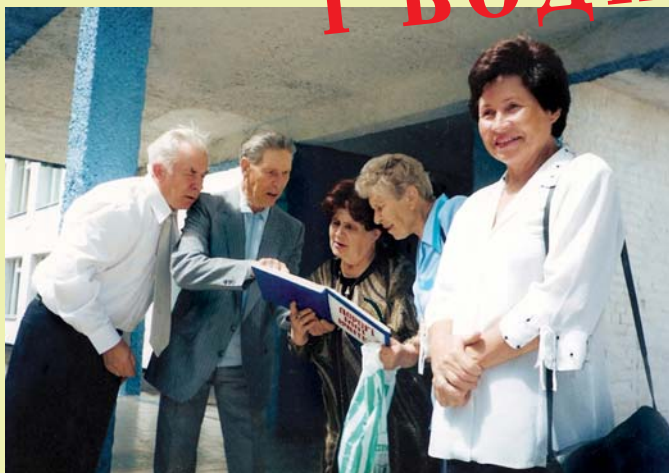
З повагою до Вас –

Борис ОЛІЙНИК,
голова оргкомітету,
поет, академік НАН України,
Герой України

Чарівна Єфросинія Мелашич, випускниця Перелюбської десятирічки, що в Корюківському Поліссі на Чернігівщині, у знакомому 1953-му стояла перед серйозним вибором. Відмінні знання кликали до Харківського інституту радянської торгівлі, а безмежна захоханість в рідне село, що, мов діамант в смагдавовій оправі, затиснуте у вічнозелені лісові безкраї, цупко утримувала дівчину серед людей, яких з дитинства знала, жила серед них, любила їх.

Все ж вчителі переконали. Любити село і його людей можна палко і на відстані. Батьки Анастасія Мартинівна і Трохим Мусійович зібрали такий собі скарбик і відрядили кровинку в дорогу далекого життя. Успішно пролетіли, можливо, найпам'ятніші студентські роки. Придбані добрі знання випускниця з дипломом "Товарознавця вищої кваліфікації" знадобилася у багатопрофільному столичному підприємстві "Південно-Західна залізниця", коли ще його очолював легендарний новатор галузі Петро Кривонос, в системі робітничого постачання. Останні до пенсійного віку 18 років Єфросинія Трохимівна довіряли очолювати профспілковий комітет в комлективі, де працювало понад дві тисячі залізничників. Неодноразово обиралася делегаткою на всесоюзні з'їзди ВЦРПС.

З роси і води

Приходили визнання, державні нагороди. З чоловіком Євгеном Михайловичем народили й виростили двох синів-соколів Едуарда і Владислава. Все своє життя, проте, вона завжди розподіляла на три частки порівну між найдорожчими людьми батьками, чоловіком, синами, великою ріднею українських залізничників та до рідного Перелюба.

Літа приносять людині не лише мудрість і доброту людську. Нерідко втрати, тугу і спомини давніх років життя. З десяток років тому і Єфросинія Андронівна після провів за межу вічності батьків своїх навіки попрощалася і з своїм супутником життя.

Нині землячка наша свою материнську благодать вкладає у синів і онуків. Опікується молодшим сином, якого колишня велика держава використала у своїх потребах на Північному Кавказі і повернула матері інвалідом локальної війни.

Та не опускає рук натружених своїх Єфросинія Трохимівна. Ні на мить не забуває своїх перелюбчан. У числі перших напросилася до Перелюбського коша Чернігівського земляцтва. Разом із земляком своїм, односельцем Іллею Борисенком відшукали в Києві та долучили до братства інших вихідців із свого села і сусідніх Білошицької Слободи, Рудні, Шишківки, Прибині, Охромівки, яких і об'єднала наша цьогорічна ювілярка у Перелюбський осередок (65 земляків) Корюківського регіонального відділення.

Не перестав заохплюватися активною позицією в земляцьких щоденних буднях і святах Єфросинії Андронівної.

З роси і води Вам, дорога землячко!

З безмежною шаною

Василь УСТИМЕНКО

Анаші славні молоді земляки-чернігівці чекали повернення на рідну землю, що стільки місяців виглядала їх з-під материнських хустин та дівочих кучерів. Мало з тих, кому пощастило обминати ворожу кулю, нині з нами, і тим більша ціна їхньому подвигу – бо саме вони, наші славні ветерани, не давали приспати пам'ять, нагадували про великий подвиг народу, незважаючи на різні злигодні й несправедливості.

Особливо теплою була й нинішня зустріч ветеранів земляцтва, які зібралися в затишному офісі. Давно перейшовши межу 80-річчя, сповнений гордістю за своє покоління керівник ветеранського об'єднання Микола Купченко голубив очима і бойових побратимів, і керівників земляцтва, які не могли не прийти того дня на зустріч, – Віктора Ткаченка, Володимира Пушкарьова, Петра Медведя. А ще ж до щирого віншування приєдналася і Тетяна Літошко, і Валентина Пархоменко, і Василь Устименко та інші активісти. А ще ж нарешті поповнили бойові лави воїнів ті, кого обпалив вогонь афганської війни, що дуже знаменно, коли одне покоління підпирає міцним плечем інше. І прозвучало коротке слово Миколи Даниловича, у якому він нагадав про травень 1945-го, а ще поіменно згадав тих ветеранів, чий голоси ще недавно звучали в офісі. То була ніби перекличка в строю, ніби діалог із пам'яттю, що не міг не хвилювати душу.

– Шановні земляки, – мовив до ветеранів Віктор Ткаченко. – З моєї точки зору кожна війна – це величезний жах. Рішення про війну приймають не народи, а уряди, а страждають народи, причому, з обох сторін. Тут зібралися люди, які хтось пройшов війну, хтось жив у той час, хтось брав участь у афганській епопеї, такий же безглуздий, як і інші. Це не применшує подвигу тих людей, яким довелося братися за зброю, тому що окремі люди – а їх тисячі, мільйони – дійсно творили історію, захищаючи свої сім'ї, свою землю. Я хочу підняти келих за те, щоб ні на вашому, ні на нашому віку, ні на віку наших дітей війни в Україні не повторилися. Слава вам, дорогі ветерани!

Продовжив щиру розмову ветеран афганської війни Петро Катіман, нагадавши, що і в його роду були учасники

З вогню і полум'я

Шістдесят п'ять років тому такого ж квітучого травня під натиском воїнів миру й свободи впав повержений Берлін, який став заложником нацистів. І хоча війна ще тривала на Далекому Сході, а отже, продовжувала литися кров наших людей, теплий вітер миру вже гуляв над переритими окопами й траншеями українськими полями.

Великої Вітчизняної, що були вони йому завжди за приклад.

– Хоч ми й захищали чужі інтереси, – мовив відважний воїн нового покоління, – але ми виконували свій обов'язок чесно. І не наша вина, що на чужій землі полягло стільки наших чернігівців. Ми також продовжуємо ховати своїх побратимів, і хочемо, щоб ви прийняли нас у

свій ветеранський колектив, аби активно підтримувати ваші традиції.

Керівник молодіжного об'єднання земляцтва Василь Тройна зупинився на питаннях історії воєн у світі та на оцінці самого явища збройних конфліктів, коли люди стають гіршими за звірів.

– Дорогі наші ветерани, – схвилювано мовила народна артистка України Валентина Пархоменко. – Ми вас любимо за те, що ви пройшли пекло й залишилися живими. Дай Боже вам здоров'я, всього, що ви собі бажаєте. А держава наша має думати про те, як виростити молодь у дусі патріотизму, як це було в часи вашої юності.

І подарувала всім безсмертну пісню "Вставай, страна огромная", яку підхопили своїми ослабленими голосами ветерани. І знову були виступи, традиційна солдатська каша, приготована славними прикордонниками. Микола Савченко згадавав поєдинки з ворожими танками, на які посилав снаряди, а ще про те, як часто згадувалися рідні Сокиринці.

– Я перестав стріляти 2 лютого сорок п'ятого року в той час, коли лежав під Бреслау на льодяній дорозі й чекав, коли мене підберуть свої чи доб'ють чужі, – з гіркотою згадав Володимир Хільчевський. – Це перше. А салют перемоги я зустрів у госпіталі в Новограді-Волинському. Браві вусаті солдати в'їжджали в місто на вантажівках, а ми, поранені, стояли обабіч вулиці в калсьонах і зустрічали їх. А потім рік у госпіталях. Лежав у Житомирі. Лежу собі та й думаю. А потім випросив у медсестри поганенькі чоботи й почав ходити у вечірню школу в десятий клас. Додому прийшов, батько загинув ще в сорок четвертому році. Голод, холод. Рана ще не зажила. Зібрався рід і вирішив: хай іде вчитися в десятий клас. І пішов я вчитися. Закінчив нормально і поїхав поступати в КПІ...

І не сказав колишній воїн, що після таких випробувань згодом став відомим ученим, доктором наук, що й нині зберігає жадобу до справедливості й добра. Що ж, такі наші славні ветерани, яким немає ціни, такі герої минулої війни, котра потроху відходить у пам'ять. І хотілося б, щоб ця пам'ять возвели у статус державний, щоб і в мирні літа вона стояла на сторожі рідного краю.

Леонід ГОРЛАЧ
Фото **Леоніда РУСИЧА**

ТОЙ, ХТО СВІТЛО НЕСЕ

Нещодавно ми розповідали про головного гідромеліоратора земляцтва, йому передували розповіді про головних земляцьких ведучих, зодчих і кібернетиків.

А сьогодні героєм нашої оповіді є не президент, не дипломат й не чемпіон. А той, хто приніс у села Чернігівщини світло. Саме так – електричну енергію. Отже, знайомтесь:

Головний енергетик земляцтва – Сергій Крекотень

Він народився за день і одинадцять років до початку Великої Вітчизняної війни і всього за три роки до великого сталінського голодомору, цебто 21 червня 1930 року, і лише волею випадку маленький Сергійко знайшовся не в тюрмі, а в старій прадідівській хаті. Втім, про все з самого початку. А спочатку якраз і був отой прадід Микита.

Сорокап'ятилітній кремезний кріпак Микита разом з дружиною, батьками та п'ятьма дітьми у 1840 році був виміняний верхоліським паном Лисенком у ріпкинського пана на породистого мисливського пса.

А ще виділив пан Микиті півдесятини землі й лісу для будівництва хати і хліва.

Багато років ця кріпацька хата, власноруч збудована тямущим Микитою, і в прямому, і в переносному значенні була колискою для не одного покоління Крекотнів.

Нащадки діда Микити, як і сам родоначальник незчисленного потомства, мали багатодітні сім'ї і виконали для світу цілу плеяду активних трудівників, мужніх воїнів і талановитих вчених. Молодший син Микити Степан – герой Шипки, нагороджений Георгіївським хрестом. А загалом чоловіки роду Крекотнів брали участь в усіх війнах, що відбувалися на нашій землі за цей історичний період, починаючи з російсько-турецької і аж до останньої найжорстокішої і найнезрозумілішої.

А були ще в роду діда Микити і лікарі, і вчителі, інженери і шахтарі, економісти й будівельники. Хто залишився в живих, роз'їхалися по світах до краю шукати. Десять і нині живуть і працюють нащадки діда Микити, нічого не відаючи про свого древнього прасура з далекої Сіверської землі.

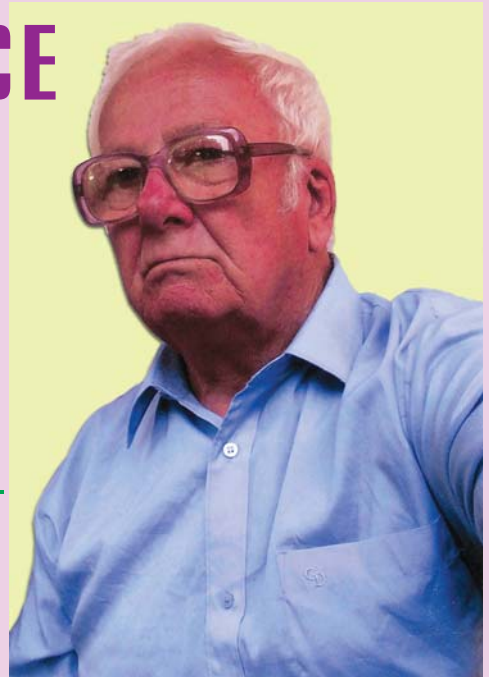
Батько Сергія Яковича Яків Кіндратович один з тих, хто найбільше вдався в свого знаменитого прасура. Міцної статури, до всякої роботи здатний, він ніколи не курих і не брав в рот алкоголю. В молодості наймитував у німецькій колонії у таврійських степах і часто любив розповідати про німецькі порядки. Особливо відзначав їх дисципліну, акуратність, обов'язковість, порядність і високу працездатність.

В родині Крекотнів дітей змалку привчали до посильної роботи. Взагалі народні звичаї на селі набагато мудріші й

гуманніші від тих, які диктувалися міському жителю його формою і способом життя. Люди, які безпосередньо спілкуються з живою природою, контактніші між собою, згуртованіші і здатніші до швидкого порозуміння.

Але все це ще не означає, що коли в 1929 році в чернігівських селах розпочалася колективізація і на сільських сходах уповноважені представники влади розповідали людям про райське колективне життя в колгоспах та вимагали писати заяви до цього раю земного, то охочих знаходилося не так вже й багато.

Люди добре знали, що "гуртове буде чортове" і віддавати своє криве зароблене мозолями кількох поколінь тим, "кто бил никем", а точніше ледацюгам, п'яницям і пустомолотам з-під шинка ніхто не збирався. На всіх небажаних чекало підвищення оподаткування, обрізка землі і розкуркулювання. У Верхоліссі на подібні зібрання чоловіки відправляли своїх жінок (з них менше відповідальності). А невяка на збори розцінювалась як прояв антирадянщини. На одному з таких зібрань, Палажка Ісаківна, яка була "делегована" від своєї сім'ї, візьми та й скажи: "І чого тут марно сидіти? Дома діти голодні і роботи повно, пішли по хатах." Збори так нічим і закінчилися, а на майбутню маму нашого героя завели справу і присудили рік ув'язнення. Лише зважаючи на вагітність та клопотання чоловіка, який на той час був головою Верхоліської сільради, через півроку її звільнили, замінивши решту терміну на умовний.

Про страшний період Голодомору Сергій Якович розповідає так: "При слові голодомор у мене спрацьовує якийсь рефлекс. І хочеться їсти. Бо малим я був постійно голодний".

Війна одинадцятилітньому Сергію Крекотню врізалась в пам'ять таким епізодом. Коли німці відкрили мінометний вогонь по відступаючих у бік села Киселівки наших військах, родина Крекотнів сиділа в добре оснащеному батьком бліндажі, батько добре знався на окопному ремеслі ще з часів минулої війни. Кілька хвилин тривала артпід-

готовка, затим почався наступ німецьких частин. Звідкись з'явилась підвода з двома нашими бійцями. Один важко поранений лежав на возі і його голова стукалась об голі дошки. Інший, ще зовсім молоденький солдатик з переляканим обличчям, щосили шмагав з'їждженого коня, з натертих грудей якого капала кров. Біля їхнього двору підвода зупинилася, і солдат скинув з неї дві протитанкові міни, якими ці двоє мали замінювати міст. Але не встигли. Солдатик попросив напиться, і Сергій виніс йому глечик молока. Той жадібно випив і чимдуж помчав наздоганяти своїх, бо з боку Низківки вже стріляли німецькі автоматники. До сліз було прикро дивитися, як наше військо не відступало, а перелякано тікало від німців. Надовго запав Сергієві в душу той необстріляний солдат в черевиках з обмотками в засаленій від поту пілотці, з пораненим товаришем на голому возі. За два роки окупації фашисти знищили лише в їхньому Корюківському районі тисячі людей, спалили 3765 дворів, відправили до Німеччини майже дві з половиною тисячі молодих працездатних людей. Війна забрала не лише здорову робочу силу, але й сільськогосподарський реманент, коней, навіть велику рогату худобу. В селах залишилися лише жінки, люди похилого віку, діти та покалічені на фронті чоловіки.

Ось тут і прийшла пора проявити себе таким хлопцям як Сергій Кречотень з ровесниками. Про ті нелегкі часи своєї юності Сергій Якович згадує так: "Ця життєва школа, як і рання дорослість, стали в пригоді у моєму житті. Почуття самостійності, самодостатності допомагали мені долати подальші життєві негаразди в трудовій кар'єрі, починаючи від тракториста Корюківської МТС до керуючого міжобласним будівельно-монтажним трестом по електрифікації з персоналом чисельністю понад 5000 чоловік".

Лише в 1958 році, коли Сергій Якович вже працював начальником Тернопільського СБМУ тресту "Укрсільелектробуд", він допоміг своїм землякам із Верховищі включити рідне село до плану електрифікації. В Тернополі придбали пересувну електростанцію і вже наступного року село разом із хутором Піски почало освітлюватись від тієї електростанції. Звісно, радощам селян не було меж, а Кречотню за це добряче перепаало від високого начальства.

Але до того було ще далеко, а поки що шістнадцятилітній парубчак вступає на курси трактористів при Корюківській МТС. Там же, на курсах, Сергій зрозумів, що його покликання не пилка, не сокира і навіть не трактор. Хлопець відчув у собі нестримну жадобу до знань. Захотілося навчитися чомусь такому, що полегшить його односельцям, іншим людям працю. Вивільнить час для відпочинку. Щоб можна було читати книжки не при гасовому

каганцеві, а при електричному освітленні, щоб вечорами можна було ходити освітленою вулицею в кіно. Він починає марити електрикою. Поступає в Ніжинсь-

кий технікум механізації і електрифікації сільського господарства. Всю душу, всі сили і весь вільний час присвячує навчанню. Приходять і перші результати. Їм віддача від немарно проведених за підручниками безсонних ночей. Його, як відмінника, направляють для продовження навчання в Київ в сільськогосподарську академію.

В 1955 році після успішного завершення академічного навчання Сергія Яковича направляють на посаду інженера по електрифікації Тернопільської області.

За неповних сім років роботи на Тернопільщині за його участю і під його керівництвом збудовано чотири ГЕС, завод залізобетонних виробів, три житлових будинки на 96 квартир та при кожній із ГЕС побудовано по 2-4 двоквартирні

житлові будинки для обслуговуючого персоналу.

Понад 23 роки Сергій Якович Кречотень керував трестом "Київське електромережбуд". За цей час трест докорінно перебудував свою роботу, завдяки чому продуктивність праці зросла більш ніж у двічі. Значний обсяг робіт довелося виконувати керуючому і його спеціалістам на промайданчику Чернобильської АЕС під час ліквідації техногенної катастрофи. За активну роботу колектив тресту і його керуючий неодноразово нагороджувалися грамотами та матеріальними заохоченнями. За роботу у Чорнобилі 59 працівників системи тресту нагороджені високими урядовими нагородами. Сергій Якович за організацію робіт в зоні промвузла ЧАЕС нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора.

А ще ж Сергій Кречотень у складі делегації Укрміненерго був у відрядженні в Афганістані для надання допомоги у електрифікації цієї країни..

Після виходу на пенсію Сергій Якович продовжував трудитися спочатку начальником відділу інституту "Укрсільенергопроект", затим головним спеціалістом Акціонерного товариства "Елаент Київ".

Як справжній патріот свого краю і свого фаху, він не міг не поділитися з нащадками, товаришами і земляками своїми багатими спогадами про пережите, бачене і ним осмислене. Так впродовж останніх років з-під його пера виходять цікаві за своїм пізнавальним характером книжки: "Дещо з минулого...", "Історія електрифікації Чернігівщини" та "З історії рідної землі".

Сергій Якович активний учасник земляцького життя, він нагороджений двома орденами та п'ятьма медалями, у нього двоє дітей і п'ятеро онуків, дружина вже десять років як відійшла у той світ, можливо, кращий. Тепер живе один, але не самотній – поруч з ним завжди родичі, друзі, земляки.

Валентин АВДЄЄНКО

КИТАЙ ПОБЛИЖЧАВ

Що ми знаємо про Китай? Знаємо, що це величезна країна з тисячолітньою історією, що має півтора мільярди населення, а ще відчуваємо могутні впливи сучасних китайців, які зуміли вже поставити себе у всьому світі як країну з динамічною економікою. А ще ловимо себе на думці, що практично не знаємо внутрішній світ великого народу. Саме тому з таким нетерпінням чекав я можливості побувати в далеких краях. І вона випала нещодавно – мого брата Віктора, академіка живопису, запросили для відкриття персональної виставки до Шанхаю. Їхав він туди вже в ранзі лауреата Національної премії України імені Т.Г.Шевченка, їхав як знаний художник, на рахунок якого не один талановитий китайський колега, що здобував спеціальну освіту в Харківській академії художеств.

чомусь перекується із китайським мистецтвом, а це вже основа для зближення культур.

Про це, зокрема, йшлося на другий день після відкриття виставки, в якому, до речі, взяв участь і наш генеральний консул, коли зібралися на відверту розмову місцеві викладачі, художники, а серед них і ті, хто свого часу навчався в Харкові. Перед картинами виникали імпровізовані

тора Ковтуна та його учнів з Китаю.

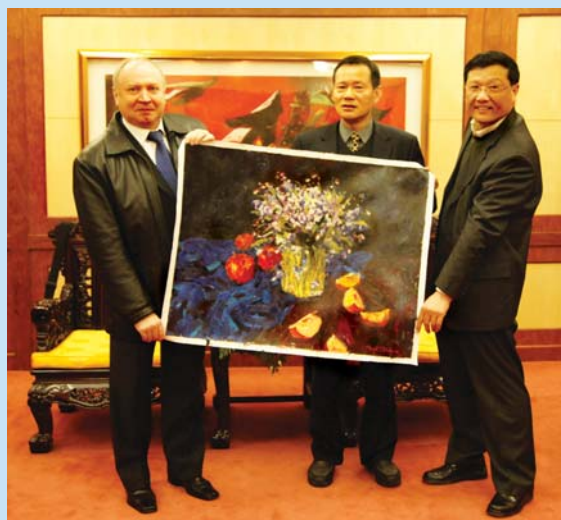
Вражає те, як китайці підтримують свої національні традиції. Скажімо, вчать китайські студенти у всьому світі. Але коли більшість із них повертається додому, то обмінуються між собою набутим досвідом інших світів, але продовжують творити лише в китайському дусі. В цьому їх потужно підтримує держава. Там нема, здається, зневаги до своїх національних традицій, там бережеться вікове коріння духовності, без якого немислимий розвій суспільства. Критична маса

китайського потенціалу незупинно росте, тож можемо сподіватися на зростання міжнародного авторитету Китаю. Якщо Європа майже втратила своє традиційне національне обличчя, то Україні в силу різних об'єктивних причин поки що пощастило зберегти національний дух, а отже є спільна основа для посилення співробітництва двох культур. Наша постійна розчленованість внутрішнього життя лише заважає творити єдиний національний духовний світ, а це до добра не приведе.

Приємно, що картини В.Ковтуна, особливо пейзажі, донесли дух нашої Чернігівщини, Слобожанщини, що наші народи бодай трохи поближчали один до одного. Про це говорили скрізь, де нам вдалося побувати, цим духом наповнений і чудовий каталог картин Віктора Ковтуна, виданий з нагоди помітної виставки в Шанхаї. Хотілося б тільки, щоб наше національне мистецтво не перебувало в державі на правах пасинка.

Сергій КОВТУН

А запросив нас із братом посол Китаю в Україні пан Лі. Скажу відразу, що Віктора Ковтуна уже добре знають у далекій країні, хоча перед ним у Шанхаї бували й інші українські митці. До цієї поїздки ми готувалися добрий рік, адже організувати персональну виставку не так просто. Добре, що до виснажливої справи підключився аташе з культури китайського посольства. Саме дякуючи йому ми зуміли навідати не лише багатомільйонний Шанхай, а й Пекін, Ганьджоу. Словом, навіть за короткий весняний період встигли надивитися на далекий край і багато чого зрозуміти. Зустрічі з митцями, меценатами, бізнесменами, які не шкодують коштів на розвиток національної культури. Нас приємно подивувало, що все більше інтелігенції сприймає українську культуру як самодостатню, а не якийсь уламок російської, і роботи мого брата лише підкреслили особливості нашого національного характеру. Тож напрошується висновок: нам потрібно активніше пропагувати себе у світі, не шкодувати державних коштів на утвердження авторитету нації, і культура в цьому плані має особливу здатність переконання. Український традиційний реалізм, притаманний творчості Віктора Ковтуна, в

майстер-класи, на яких ішлося про особливості малювання тощо. І що казати про тепле зустрічі із колишніми студентами, які прийшли до "свого" професора. В результаті виникли цікаві проекти подальшого співробітництва, які будуть реалізовані впродовж ближчих років. Що значить бодай бажання видати каталог, який об'єднає творчість Вік-

Білий, цукрово-білий бузковий цвіт-квіт легкою ковдрою накриває нашу носівську землю. Вона парує від сонця вранішнього і тужить, чекає хлібороба, прагне свіжої ріллі, першої борозни, посіяної добрим дбайливим господарем зернини, картоплини. Прилетіли, щечуть ластівки, прокидаються трудівниці – бджоли, цвітуть тюльпани, червоні тюльпани, немов краплини крові людської – "не водиці". І не в пісненному "тумані та наприкінці дня", а в чистому синьому небі летить клин журавлиний. І їхній сумний клич, "проміжки в пташиних шеренгах", оці багряні тюльпани нагадують нам про світле, гірко-щемне свято День Перемоги. Проміжки клину, оце втрачене місце, втрачене життя. Чия і коли, в який час душа відлетіла до вічного вирію...

Мамо, матінко, немченко! Скільки доброго, прекрасного сказано про Тебе, засновницю життя нашого. Висвітлені у віршах і полотнах, оспівані в піснях і засмучені очі твої, і натруджені руки твої. Скільки твого болю, скільки сліз, скільки безсонних ночей забрала війна. І завжди ще будуть знаходитись у наших серцях приховані відгуки – відлуння про маму.

Сьогодні, коли відбувало свято Перемоги, я хочу озвучити слово про Діда, Діда, якого ніколи не бачив, про якого чув тільки від мами. Грізні суворі вересневі дні 1941 року. Як член партії, за наказом влади залишається в тилу для організації підпільно-партизанської боротьби. Ось він в осінньому пальті, старенькому кашкеті, з гвинтівкою за плечима прощається із своїми рідними, сідає на коня і їде, щоб назавжди зникнути в страхітливому мороці війни, щоб офіційно стати загиблим при невідомих обставинах в перші місяці окупації. Жодної вісточки, жодного спогаду від живих побратимів по зброї, які тоді чомусь уникали зустрічі з його дружиною і сором'язливо

ПРО ДІДА ПАРТИЗАНА

Сповідь

пації. Міцний рід скосила під корінь війна. Не повернувся до рідної оселі ні один чоловік. Як пам'ять про Діда залишилися тільки скупі дані з Чернігівського обласного архіву: "Народився 31 березня 1902 року в селі Лихачів Носівського району, навчався в учбових закладах с. Мрин Носівського району та м. Сосниці Чернігівської області, працював лісничим, агрономом в нашому районі, член ВКП(б), був репресованим і реабілітованим". І остання виписка з архіву: "Документів щодо участі в партизанському загоні і його загибелі – не збереглося". А із спогадів мами був у дружніх стосунках із першим секретарем райкому партії М.І. Стратілатом.

...Плине час, швидко минають роки, заживає біль, заживають рани. Ось і моє покоління опинилося на перехресті шалених віків. Важкі часи випали і на нашу долю. Здобула Україна незалежність, але що ми маємо сьогодні? Не мені про це все розповідати, досить подивитися навкруги і згадати верещагінські слова "За Державу боляче", а ще більше кричить серце від зубожіння душ наших, від руйнування взаємостосунків наших, від прямого вимирання мого рідного села.

відводили очі...

А дома чекали його чотири доньки, неповнолітні, які зазнали стільки страхіть, поневірянь, триго і неспокою за часи оку-

Пам'ять... Вона була, живе і буде жити вічно, залишиться отим єдиним місточком від предків наших до майбутнього нашого. Ми пам'ятаємо, отже, і ми живемо, згадуючи своїх Дідів, їхню мудрість, їхній досвід, минулу історію і бачимо новітню історію нового молодого покоління. І кому, як не мені, учаснику бойових дій, пенсіонеру, офіцеру, що знав дотик холодної сталі зброї, бачив на власні очі страхіття сучасної війни, не залишатися в боргу перед минулим, низько поклонитися Діду, зроби-

ти крок, наблизитися до подій 41 року, відчути невмирущу мрію, тягу до життя, надію і віру предків.

Щиро дякую директорів Носівської школи №3 Н.П. Хоменко за можливість побувати в урочищі "Орішне" біля обеліска партизанської слави, на тому місці, де в буремні роки був розташований районний загін "За

Батьківщину". Приємно, що ще залишаються люди в державі, які за велінням серця упорядковують наші святині. Така важка хвилина мовчання. Ось та земля, знакове місце, звідки Дід назавжди відійшов у вічність. Про щось шумлять і шепочуть чотири ялинки, стоїть пам'ятник із простреленою зіркою на шпилі, із відірваними світлинами Стратілата М.І. і героя громадянської війни М.Г. Крапив'янського, поруч вирубані вікові дуби, зруйновані землянки (де ви бізнесмени, замощники? У вас також були Діди?). Пройшов дощик, виглянуло сонце, осяяло своїми променями символ нашої надії, незламності, віри в розквіт нашої землі носівської.

Уже підрастають мої внуки Сергійко і Дмитрик. Тепер їхня естафета, вони повинні підхопити факел пам'яті про свого Діда, Людину, Воїна. І не випадково на місцевому цвинтарі з'явився скромний пам'ятний знак із простими словами "Пам'ятаємо – нащадки" і викарбуваний портрет Івана Демидовича Охрімця – мого Діда.

Останнім словом прошу відгукнутися, кому що-небудь відомо про перебування Діда в партизанському загоні.

Юхим ОХРИМЕЦЬ,
с. Лихачів
Носівського району

“Згадай мене...”

Краса музики... Краса голосу... І... краса пісні. Усе це асоціюється з мелодійною виконавицею партії Віолетти з опери “Травіата” Дж. Верді, Розіни з опери “Севільський цирульник” Дж. Россіні, Ярини з опери “Арсенал” Георгія Майбороди та багатьох романсів Лідії Кондрашевської. Хто вона? І солістка Національної філармонії України, і народна артистка України, і турботлива мати, і просто чарівна добра жінка.

Анатольського “Маєва нічка” у виконанні Лідії у супроводі оркестру, яка викликала сльози на очах присутніх.

Ідея створення заходу належала Карині Кондрашевській, яка своєю творчістю і зараз живить вогонь пам'яті виконавської майстерності матері.

Шостого травня за підтримки товариства “Чернігівське земляцтво” у місті Києві, його Городнянського регіонального відділення в Національній філармонії України відбувся вечір пам'яті Лідії Кондрашевської “Згадай мене...”. Участь взяли Герої України, народні артисти України, лауреати Національної премії України імені Тараса Шевченка Ніна Матвієнко та Анатолій Паламаренко, народні артисти України Людмила Марцевич, Фемій Мустафаєв, заслужений діяч мистецтв України Світлана Корецька, заслужені артисти України Наталія Заболоцька, Андрій Остапенко, Мілла Давімко, Ігор Борко, Анатолій Кобзар, лауреат міжнародних конкурсів Каріна Кондрашевська та багато інших. Друзів, колег по творчості, значну кількість земляків зібрав колонний зал імені М.В.Лисенка.

Червоною ниткою туги та жалю за втратою в українській культурі був пронизаний вечір. Кожна мелодія та пісня лунали дзвіночком спогадів про визначну артистку. Перший відділ розпочався записом композиції С.Козака “Згадай мене” у виконанні Лідії Кондрашевської і Григорія Гаркуші у супроводі ансамблю “Рідні наспіви”. На завершення вечора особливо вражаючою стала пісня А.Кос-

Народилася Лідія Іванівна 20 травня 1952 року в с. Смичин Городнянського району. Почала артистка свою виконавську діяльність у Рівненському музично-драматичному театрі, де виконувала провідні партії в музичних виставах. Працювала солісткою Національної опери України та Державного духового оркестру України, з 1986 року солісткою Національної фі-

лармонії України. Як справжня творча особистість свій концертний репертуар, який налічував близько 300 творів, поповнювала маловідомими широкому загалу перлинами класичної музики. 26 серпня 2008 року пішла з життя талановита Л.І.Кондрашевська. За заповітом її поховали у с. Смичин Городнянського району, поруч з могилою матері. Не стало артистки, талантом якої захоплювався весь світ. Вона була душою Чернігівського земляцтва, а своїм солов'їним голосом Лідія Іванівна чарувала як жителів своєї малої батьківщини, так і слухачів Канади, Аргентини, Руанди, Бурунді, Англії, Іспанії, Італії, Швейцарії та всіх республік колишнього Радянського Союзу. Усі аплодували таланту народної артистки.

Шана та подяка тим, хто пам'ятає і звеличує красу пісні Л.І.Кондрашевської. Вона жива у серцях люблячих її творчість людей і буде вічно жити, доки горить вогонь вічної пам'яті...

**Їй випала щасна планида –
Натхненням вгощав її Снов.
Як ніжно виспівує Ліда
Про Віру, Надію, Любов!
І горда донині Городня,
І наші земляцькі ряди,
Що Ліда – Артистка Народня,
Від Бога, з роси і води.
Борис Іваненко.**

На вечорі пам'яті був присутній народний артист України, професор, генеральний директор Національної філармонії України Дмитро Остапенко, який тепло згадував про Лідію Іванівну.

Петро НАЗИМКО,
керівник Городнянського
відділення земляцтва,
Олена НЕПОНЕНКО,
секретар відділення

⇐1

Людина-оркестр

Але в 1969 році Михайла звела доля з фокусником-ілюзіоністом Олексієм Титаренком, який став його найкращим другом. Саме він показав йому ази ілюзіоністського мистецтва. Ті знання були ще підкріплені інформацією ілюзіоніста Акопяна із підшивок журналів "Наука та життя" та "Юный техник". Саме відтоді і почав потихеньку займатися ілюзіонізмом та маніпуляцією.

Згодом було отримано диплом з відзнакою Чернігівського музичного училища імені Левка Ревуцького. Повернувшись додому, влаштувався працювати вчителем музики. Далі була служба в армії у зразково-показовому військовому оркестрі Київського військового округу першим кларнетистом. Михайло мав честь у Бориспільському аеропорту виконувати гімни різних держав на честь прибулих в Україну зарубіжних делегацій. Після армії працював у Броварах одночасно у кількох місцях: викладав співи у школі, був художнім керівником самодіяльності тамтешнього заводу залізобетонних виробів, вів духовий оркестр у Будинку культури, увечері грав у ресторані. Так було і в Чернігові. Окрім музичної діяльності, показував фокуси у ресторані "Вар'єте". Потім, оволодівши досконало оригінальним жанром, працював у Києві в цирку, з яким об'їздив за три роки мало не весь Радянський Союз. Цирк кинув. Вступивши в Київський педагогічний університет імені Драгоманова на заочне відділення, Михайло закінчив музично-педагогічний факультет і водночас працював у

концертами у багатьох країнах світу: у Польщі та Словаччині – разом з ризькими театрами "Каскадер" та "Скіф". Також гастролював у Чехії, Болгарії.

В артистичній сфері Михайла знає багато людей, а він у свою чергу знайомий та співпрацював з багатьма відомими українськими артистами. Така активна його діяльність призвела до того, що він поступово почав давати сам сольні концерти. Нині він артист оригінального жанру, який виступає на

Люба та син Мишко. Ще змалку навчив їх грати на своїх інструментах, і нині вони залюбки виступають з батьком у сімейному гурті на різних всеукраїнських фестивалях, конкурсах та концертах. Частим гостем Михайло Твердий є у музеї архітектури в Пирогово, де біля нього збираються гурти допитливих туристів.

Пробував себе Михайло Дмитрович і в кінематографі: з'явився в епізодичних ролях у фільмах "Конотопська відьма", "Вінчання зі смертю", "Каїда шевачим", "Увійди в кожен дім", "Яма". Не забуває Михайло Твердий і про свою малу

різноманітних концертах, фестивалях, святах, весіллях, вечорах, днях народження тощо. Окрім гри та співу, він ще є гарним ведучим та тамадою. Окрім цієї роботи, Михайло Твердий навчає дітей гри на музичних інструментах та співу в київській школі №132 на Теремках. Там у нього є свій окремий кабінет, у якому облаштовано музей музичних інструментів. На всіх них Михайло грає. У його арсеналі нараховується понад 300 музичних інструментів, 50 з яких змайстрував власноручно.

Грою на своїх незвичних інструментах Михайло Твердий дивував публіку на фестивалі етнічних інструментів у Габрово в Болгарії та міжнародному фольклорному фестивалі на Сицилії в Італії. Його березові гілочки-сопілочки тоді зачарували іноземців, і вони намагалися самі зіграти на електричній прасці. Італійцям понад усе сподобався його музичний пістолет, який складається із сопілок різної форми, а під кінець ще й стріляє. Тоді із Сицилії він привіз кілька здоровенних палиць, які називаються відростками субтропічної агаві і нині перетворені на трембіти, що займають почесне місце в музеї. Підтримує Михайла Дмитровича у його музичних виступах вся сім'я – дружина Світлана, донька

батьківщину. Він активний член Городнянського осередку земляцтва. Бере участь як у всіх заходах городнянців, так і загальноземляцьких, приїздить на дні міста Городня. Він розважає та веселить земляків на концертах та зборах земляків. Його запрошують на свої збори та поїздки до рідної землі багато земляцьких осередків. Для рідної Городні написав пісні "Городня моя, городенка" на слова П.Пиниці та "Мій дім" на слова А.Кацнельсона. А за авторську пісню "Проліски" на слова В.Якубівського став лауреатом конкурсу "Таланти твої, Україно!" в номінації авторська пісня. За такий вклад у розвиток мистецтва музичної ексцентрики та пропагування народних інструментів Михайло Твердий повинен вже давно отримати від держави звання заслуженого артиста України. Не забуває Михайло Дмитрович і про свою батьківську хату, збудовану власноруч батьком. При першій же нагоді він їде до рідного батьківського порогу. Нині ту хату Михайло доглядає разом із своєю сестрою Людмилою.

Ось такий він, наш земляк, людина-оркестр. Увібрав у себе здібності, яких би вистачило на цілий оркестр чи навіть театр. Хай же не стомлюється він дарувати нам гарний настрій і приємне подивування його талантом.

Леонід РУСИЧ

філармонії. Освоїв різні естрадні жанри: музична ексцентрика, пародії, конференс. Гастролював Михайло Дмитрович як член Асоціації діячів естрадного мистецтва України з такими музичними колективами, як "Веселі музики", "Козацькі забави", "Кобза" та іншими. За короткий час виступав з

БІЛЬ

Як швидко плине час! Дещо, безперечно, стирається в пам'яті, забувається, але розмова, що відбулася в березні цього року з чорнобильцями, змусила мене повернутися в минуле. Як і квітнєве пошанування тих, хто оберіг наше майбутнє від загибелі...

ПАМ'ЯТІ

Тієї сумнозвісної квітнєвої ночі телефонний дзвінок підняв мене з ліжка, і черговий по управлінню передав, що необхідно прибути на роботу: сталася пожежа на атомній станції. Як встановлено, 26 квітня 1986 року о 1 годині 24 хвилини, коли оператор натиснув кнопку гасіння реактора, саме система захисту, всупереч своєму призначенню, викликала некоонтрольоване посилення ланцюгової реакції. Це різко збільшило утворення пари і саме через паровий ефект призвело до розгону реактора, або, простіше кажучи, до його вибуху. До цього я вивчав велику кількість різноманітних матеріалів, пов'язаних з Чорнобильською бідою. І хочу зразу сказати, що це не аварія, навіть не катастрофа, а дещо більше, це – апокаліпсис минулого століття. Даруйте – особисте переконання.

Так от. Розробники, мабуть, більше дбали про ефективність роботи АЕС в енергосистемі, ніж про ядерну безпеку, для забезпечення якої, власне, й передбачено аварійний захист. Саме вони допустили ще кілька порушень правил безпеки, які сприяли катастрофі. Напередодні, коли в реакторі залишилося мало стрижнів, він не був заглушений. Саме в той час було виявлено недостовірність розрахунків обчислювальної машини, а регламент та інструкції не вимагали від персоналу якихось дій за умови відсутності даних щодо запасу реактивності.

Намагаючись відповісти на питання чому, я почав збирати матеріали.

Їх пошуки привели до 1980 року. Саме тоді з'ясувалося, що порожній реактор не зупиняється, як вважалося, а навпаки – розганяється. Однак ані розробники, ані органи нагляду не звернули на це належної уваги.

Хотілося б дещо зауважити.

У 1954 році в СРСР було введено в дію першу в світі атомну електростанцію. У тому ж 1954 році конгрес США прийняв Федеральний закон про використання атомної енергії. Стоїть питання: перегнав колишній СРСР в

освоєнні мирного атома США? Чи випередив Фінляндію, де закон про атомну енергетику було прийнято в 1957 році за два десяти років до введення в дію першої фінської АЕС. Виходить, що в Союзі розвиток атомної енергетики не один десяток років йшов без законодавчого закріплення обов'язків та відповідальності суб'єктів, зайнятих на всіх етапах життєвого циклу будь-якого об'єкта атомної енергетики.

Пізніше, коли склали карту забрудненості території, стало відомо, що радіоактивному забрудненню піддалася майже половина областей України, Могилівська, Гомельська, Орловська, Тульська та інші області Російської Федерації та Білорусії. Радіоактивні дощі випали в Австрії, ФРН, Польщі, Румунії, Італії, Фінляндії, Норвегії, Швеції. Бруд також попав в грузинські міста Батумі і Сухумі, Краснодарський край.

Слід зазначити, що ніхто з нас про дійсні розміри катастрофи, рівні забруднень, поведінку в таких надзвичайних умовах нічого не знав.

Згодом стало відомо, що не було передбачено стовідсоткове забезпечення населення, співробітників органів і підрозділів внутрішніх справ, військових, інших категорій людей препаратами йодистого калію і кальцію. Якщо їх своєчасно прийняти, то на 90 відсотків блокується доступ в організм радіоактивного йоду. Хоча на самій атомній станції такі препарати були, а ось у населення – ні. Це ще раз говорить про те, що не були передбачені соціально – політичні і економічні наслідки катастрофи. Ми, як завжди, діяли за принципом авралу, іноді всупереч об'єктивній оцінці ситуації з позиції "користь – шкода".

Робота була в самій Чорнобильській зоні (так після трагічної події стали називати це місце) і оперативному штабі УВС Київської області важкою, напруженою і відповідальною. Вона вимагала сил, самовіддачі, мужності, особисте відходило на другий план. Ось скупе лаконічне донесення. На-

приклад, за період з 27 квітня по 7 травня 1986 року було евакуйовано більше 51 тисячі чоловік, із населених пунктів Чорнобильського району майже 39 тисяч, Поліського – майже 1500, а всього близько 91 тис. чоловік.

На дорогах, що вели в охоронну зону, було облаштовано 10 контрольно-перепускних пунктів, більше ста десяти кілометрів дротаного загороження. По його периметру із числа військовослужбовців виставлено 80 постів.

З 13 травня 1986 року були вжиті заходи по забороні руху індивідуальних транспортних засобів в сторону зони по автошляхах Бородянського, Вишгородського, Макарієвського, Іванківського, Поліського і Чорнобильського районів та Ірпінської зони. Все це відбувалося на моїх очах, і добре, що поруч трудилися такі легендарні люди, як незабутній Георгій Дзись, наш славний земляк.

Були різні ситуації. Ось у наш Чорнобиль прибув популярний співак Й.Кобзон. Мені прийшлося особисто зустрічати його і спілкуватися. Йосип Давидович в місцевому Будинку культури дав сольний 4-х годинний концерт для ліквідаторів. Він пройшов з великим успіхом. Співак заслужив бурхливі оплески.

Біль пам'яті знову повертає до думки про трагізм ситуації, в котрій несподівано опинилися мільйони людей. Мені здається, що ми не до кінця усвідомили масштаби біди, що на нас звалилася. Сьогодні поняття зони включає в себе цілий комплекс економічних, соціальних, медичних, політичних питань. Вони переплелися між собою в тугий вузол проблем, що надто важко вирішуються. А вирішувати їх треба постійно, а не тільки в час чергових дат.

Анатолій КАРАЦЮБА,
заслужений юрист України,
генерал-майор міліції

РІЗДВО В УКРАЇНСЬКІЙ
ПОЕЗІЇ

РІЗДВ'ЯНИЙ ДАРУНОК

У Ніжинському видавництві ТОВ "Видавництво "Аспект-Поліграф" нещодавно вийшла книжка "Різдво в українській поезії".
Упорядники Надія Данилевська, Степан Сапеляк.
Редактор Микола Ткач.

Збірник "Різдво в українській поезії" – перше найповніше зібрання віршів українських поетів, у яких висвітлюється та художньо інтерпретується одне з найшанованіших свят українців – Різдво. Зібрані поезії охоплюють період з XVI ст. по XXI ст. До збірника увійшли як поезії відомих поетів – класиків української літератури, так і вірші менш відомих та маловідомих поетів, а також поетів-аматорів.

Свято Різдва пов'язується у християнському бутті з народженням Ісуса Христа. Воно і донині супроводжується найбільш збереженими в народі звичаєвими та пісенно-обрядовими діями. В традиційно-народній поезії свято оспіване якнайширше.

Часовий простір охоплює поезії від Памви Беринди (XVI ст.) до сучасної Олеси Мамчич (XXI). Вірші висвітлюють стан людської душі, яка перейнята цим святом. Тут є вірші і про непереможну віру в Ісуса Христа, і про величання Діви Марії – матері Ісуса Христа, про цільність збереження звичаю в родині, про колядників і колядування, про святкування Різдва в Норильську, на Камчатці, в Холодному яру, про сумне і радісне відзначення свята Різдва в різних умовах під час репресій і гонінь, розстріляні вертепи, про сирітське стрічання свята. Чимало різдвяних віршів є світлим спогадом про дитинство. Нині настав час оприлюднювання і утвердження поетичного слова про Різдво. Адже такий збірник виходить уперше.

Книга стане в пригоді науковцям, учителям, вихователям, духовним наставникам, студентській та учнівській молоді, усім, хто любить поезію.

Книгу можна придбати в церкві Благочиння на території Університету "Києво-Могилянська академія" (вул. Г. Сковороди, 2).

Наш кор.

Восьмого травня напередодні Дня матері, гості НВК "Домінанта" стали свідками непересічної події, яка відбулася в шахово-му королівстві. Тринадцять неперевершених, розумних, чарівних гросмейстерів змагалися за титул чемпіонки гри мудрих. Цього чудового весняного дня прихильність Каїси дісталася не всім учасницям, але ніхто з майстринь, що сіли за шахівницю, не залишився ображеною.

Чарівні діаманти блиснули в "домінанті"

Всі – і глядачі, і учасниці, і шановні гості свята, серед яких були народні депутати, банкіри, шахова еліта України, провідні журналісти – були у захваті від побаченого! Приємно, що є меценати та ентузіасти, які не дають загинути цій королівській грі в нашій країні. Надзвичайно цікавою подією свята була поява в розпал змагання народного депутата України Віталія Заболоцького, який щойно повернувся з Болгарії, де був свідком матчу Ананд – Топалов за світову шахову корону. Його приз з емблемою цієї світової першості викликав шквал оплесків. А загалом люб'язні організатори засипали всіх учасниць призами та подарунками.

Президент АНДУ Олександр Барабаш нагородив учасниць дуже смачними призами, а шаховий чемпіон серед банкірів Вадим Мартиненко вручив свій приз. Всі насолодилися яскравим шоу, яке відбулося завдяки відомому депутату минулих скликань Артуру Білоусу, адміністрації НВК на чолі з директором Світланною Уфімцевою.

Вперше в історії шахових змагань всі партії цього дивовижного бліц-турніру гралися під звучання геніальної музики Йозефа Гайдна, яка, на думку всіх, надихала та настроювала гравців на піднесений лад. Усім довелося відчувати це чудове єднання високого мистецтва та блискучого інтелекту. А за роялем була блискуча піаністка Катерина Сергєєва!

Цьогорічний склад учасниць змагань набагато перевершив рівень чемпіонату України. На жаль, з боку держави до цієї чудової, мудрої гри, де Україна домінує у світі, ставлення – ніяке...

Обидва головних призи нашого змагання виборолала міжнародний гросмейстер, член збірної команди України Оксана Возовик, ставши переможницею і завоювавши разом з тим титул "Міс турніру". Друге місце завоювала легендарна Лідія Семенова, яка триумфувала за шахівницею на різноманітних світових змаганнях – Олімпіадах, чемпіонатах світу та Європи. А третьою в цій чудовій компанії була наша чарівна гостя з Чернігова Олександра Булах, яка й у конкурсі найвродливіших була поруч з чемпіонкою. На цю талановиту майстриню, безумовно, чекає велике шахове майбутнє!

Дмитро НАГОРНИЙ

НА БАТЬКІВЩИНІ ВЕРЕСЯ

22 травня група земляків-вихідців із Срібнянщини відвідала Сокиринський історико-етнографічний музей ім. Остапа Вересая, стала учасниками відкриття виставки художників члена Національної спілки художників України Миколи Кочубея, уродженця Срібнянщини, та художника-аматора Леоніда Кузьменка, художніх творів народних умільців. Гостей порадували художній колектив Сокиринського Будинку культури та Срібнянський заслужений самодіяльний жіночий ансамбль "Виночок". Земляцтво на святі Сокиринці представляли Микола Тудель, Микола Савченко, Олексій Хонда, Алла Овод, родина автора скульптури Миколи Вересая Миколи Харченка, родина авіаконструктора Євгена Сенчука та інші.

Наш кор.

МАМАЙ ЖИВЕ

В приміщенні Українського фонду культури відбулася презентація історичних романів у віршах "Мамай. Мазепа" Леоніда Горлача. Його прийшло привітати із знаковою подією чимало земляків. У президії видатний поет, голова Українського фонду культури Борис Олійник, голова Ради земляцтва Віктор Ткаченко, керівник Бобровицького осередку фонду культури Борис Олійник, лауреат Національної премії ім. Т.Г.Шевченка письменник Михайло Слабошпицький та головний герой дійства Леонід Горlach.

У КОЖНОМУ ІЗ НАС

Борис Олійник у своєму виступі сказав:

— Леоніда Горлача знаю вже давно. Це поет з волі Божої, прихильний до широких полотен і до чудової лірики. Це справжній знавець мови, який тонко відчуває її, і він свіжий дух в той літературний процес, що почався в 60-х роках ХХ ст. За всіма параметрами він належить до шістдесятників. Я захоплений його поезією. Леонід Никифорович зразу звернув на себе увагу своїми творами. Думаю, що після Ліни Костенко він іде плечем до плеча. Бере для своїх творів такі теми, що є останнім часом досить дискусійні. Скажімо, його Мамай перелітає із часу нашого життя в часи давні. Це є символ невмирущості духу української нації. Мамай нормально почувається і в сьогоdnішньому часі, і в минулому та грядущому. Тема гетьмана Мазепи виписана на такому ж прекрасному рівні, як і Мамай. Мазепа не є частим гостем літератури, а зокрема віршованих романів. Тримати романічний сюжет із усіма достоїнствами поезії надто важко. Леонід Горlach достойний вищої оцінки, зокрема Національної премії ім. Т.Г.Шевченка. Але, як завжди у нашому житті, не дуже шанують своїх героїв. Один російський поет про нас сказав: "Они любить умеют только мертвых". Леонід Горlach є достойним мужем, достойним солдатом на ниві літератури. У романі "Мамай" є виходи на день сьогоdnішній і дуже чіткі. Це характеризує не тільки його талант поета, але й громадянина. Він мужній чоловік, який не ховається за тином і у завірюсі абстрактних категорій живе живим життям. Вітаю усіх сіверян з достойним сином. Гордіться ним.

Далі взяв слово Леонід Горlach, який зазначив, що цей день для нього незвичайний.

Вже протягом 20-ти років Україна ніби розбудовує свою державу, а він все глибше та глибше ховається подалі від шуму і займається літературою, тим єдиним, на що здатний.

— Для мене важливо, що сьогодні у Фонді культури зібралися наші земляки. Ми не намагаємося змагатися з іншими земляцтвами, наприклад полтавцями, яких гідно представляє Борис Олійник. Всі земляцтва працюють на Україну, і це дуже добре. Ще хочу додати, що я б давно розгубився від того абсурду, що відбувається в Україні, якби не земляцка родина, яка дає наснагу. Когось зустрінеш, поспілкуєшся і зразу ж повертається віра в людей. А наш чернігівський гурт має голову Віктора Ткаченка, лідера земляцтва руху і справжнього патріота України. А ще сьогоdnішнє дійство стало можливим завдяки нашим землякам Андрію Пінчуку та Миколі Вошецькому. Саме вони допомогли видати мою книгу. Нині в Україні державникам українське все більше стає не потрібне, ніхто не цікавиться українською літературою та книгою.

Потім Леонід Горlach згадав про художника Олександра Івахненка, який зробив прекрасну оправу книги.

Видавець книги "Мамай. Мазепа" Михайло Слабошпицький прилучився до розмови:

— Шановне товариство, критики завжди свято переконують, що все знають про літературу і навіть краще за автора. Коли я

прочитав всі епічні книжки Леоніда Горлача від першої до останньої, шостої, побачив присутність автора в українській літературі. Це прекрасний лірик, музикальний поет. Такого поета, як він, не вистачало українській літературі. Коли з'явився роман Горлача "Ніч у Вишгороді", там зразу видно було епіку. Читаючи цей твір із історичними декораціями, розумієш, що це історичний роман і бачиш, наскільки він сучасний. Його "Мамай" є історико-фантастичним романом. Хоча сподіватись на те, що ми тут сидимо і раптом відчиняться двері і зайде до нас дама, яка називається "Справедливість", і ми скажемо їй, що є такий першорядний поет української літератури Леонід Горlach, і ми будемо раді, що причетні до цієї зустрічі Горлача із "Справедливістю", не будемо.

Далі виступав Віктор Ткаченко, який зазначив:

– В залі зібралось багато представників мистецького пласту нашого суспільства. Окрім них, є також технарі, науковці, дипломати, військові, медики. Я відношусь до останніх, тому не зможу говорити тонко про поезію нашого земляка Леоніда Горлача, як це роблять його творчі побратими. Але скромно в поезії я розбираюсь, можу накидати вірш і дуже багато читав поезії. Леоніда Горлача прочитав практично всього і зокрема книгу, презентація якої тут відбувається. У кожного поета є вірші різного рівня. Вони різного рівня і у Л.Горлача. Є хороші, дуже хороші, талановиті. Щодо мого особистого сприйняття його творчості, то для себе упевнений, що справжня стежа Леоніда Никифоровича – це епічні книги. Щодо "Мазепи", то як початківець-критик погоджуюсь, що це прекрасний твір. Він мені дуже сподобався, але я особисто не можу його порівняти з "Мамаєм". На мій погляд, "Мамай" є взагалі геніальною річчю. У цьому творі є все: лірика, патетика, громадська позиція, передбачення, прекрасне знання історії та минулого.

Згадую цікавий епізод із роману про те, коли прийшов Мамай до Бога просити землю, яку вже майже всю було роздано. Цей епізод написано геніально і дуже тонко.

Віктор Ткаченко зачитав уривок про цю подію із книжки і продовжив свій виступ:

– Я радий, Леоніде Никифоровичу, що ми сьогодні дожили до того часу з усіма гараздами і не-

гараздами, коли все таємне твоєї душі можна спокійно винести на люди.

Леонід Горлач попросив до слова поета Юрія Буряка, який вже прочитав роман. Той навів добрі слова про книжку, зазначивши, що обидва історичних романи йому надзвичайно сподобались. Обидва романи Л.Горлача "Мазепа" і "Мамай" є першими епічними творами, написаними дуже вдало. Дуже цікаво показаний Мамай, який попадає по сюжету із одного часу в інший. В одній строфі можна побачити диво перетілення Мамая. Це дійсно геніальний твір. Щодо Мазепи, то йому присвячено багато поем закордонних майстрів, у яких герой зображений романтично і не відповідає дійсності. А Л.Горлач показав Мазепу дійсно великим національним героєм України. Він хоче відродити свою батьківщину і зробити її могутньою державою.

Потім слово взяв керівник Корюківського осередку Василь Устименко:

– "Мамай" є унікальним явищем в поезії. У цьому романі я побачив історію не тільки минулого України, а і сьогодення. Читаючи Мамая і бачачи його пригоди у різних місцях, відчуваєш, немов знаходишся поруч із ним. Дуже гарно зображено у романі психологію жінки. Цей твір хочеться весь час читати і отримувати від цього величезне задоволення. У обох романах можна знайти сотні слів, які не утримує в собі найбільший тлумачний словник. Таке, окрім нього, можна знайти ще тільки в творах Бориса Олійника. Наостанок скажу, що справою честі нашого Чернігівського земляцтва є приєднатися до ініціативи висунення Леоніда Горлача на здобуття Національної премії ім. Т.Г.Шевченка.

Автор романів подякував В.Устименку за пропозицію і додав, що вже стомився висуватися на цю премію, хоча інколи буває образливо, але змиряєшся з цим і живеш собі нормальним своїм життям.

Ще багато земляків хотіло привітати нашого відомого земляка із його святом. До сцени вийшла делегація – заступник голови Ради Володимир Пушкар'юв, заступник голови молодіжного осередку Тетяна Богданова та народна артистка Валентина Пархоменко. Вони привітали Леоніда Никифоровича і подарували йому квіти.

Володимир Пушкар'юв згадав про молодість і те, як він із Л.Гор-

лачем проходив військову службу в одній частині, не знаючи його, читав вірші. Валентина Пархоменко згадала про шкільні роки, коли Леонід був задумливим, серйозним та кмітливим юнаком.

Після цього виступив Петро Кононенко, який відкрив назавглад сторінку із книжки Л.Горлача і зачитав абзац, а потім акцентував увагу присутніх на тому, що із самої книги тече як народна, так і сучасна літературна українська мова. Так пише тільки Борис Олійник. А мова не вивчається, а є душою народу. В книгу вложена дивовижна душа. Саме через неї показано, що Леонід Горлач не живе в Україні, а Україна в ньому. Через Мамая і Мазепу перед нами постає державне мислення. Минулим автор добре показав нинішній стан держави.

Потім Леоніда Горлача привітав Петро Медвідь:

– Мені здається, що сьогодні до нас завітав сам козак Мамай, який зі сторінок поетичного роману Леоніда Горлача полюбився нам і полонив серця козацькою відвагою і незламним українським характером:

І регоче розкотисто, й сміх демонічний

Всю висотку бетонну трясє до основ:

– Ти подумай, народ наш тому лише вічний,

Що Мамай оживля його знову і знов...

Яскравий образ козака-характерника Мамая, і взагалі всі історичні романи Л.Горлача, на мій погляд, надзвичайне і знакове явище в українській літературі. Як і "Берестечко" та "Маруся Чурай" Ліни Костенко, поетичні твори Горлача створили епічне полотно української історії. Це літературний подвиг поета, який ще потребує осмислення і, я упевнений, буде достойно оцінений суспільством і держа-

вою. Хоча Л.Костенко і сказала, що поет не потребує нагород, він нагороджений від Бога талантом, але поетів треба берегти і шанувати. І я підтримую пропозицію колег, що романи "Мамай" та "Мазепа" Леоніда Горлача достойні Державної премії імені Тараса Шевченка.

Далі із презентацією книги "Мазепа". "Мамай" та найкращими побажаннями Леоніда Горлача привітали Гриць Гайовий, Анатолій Самойленко, Станіслав Шевченко та інші. Заключне слово до всіх присутніх мовив Борис Олійник, який ще раз привітав винуватця зібрання, побажав йому здоров'я та творчої наснаги.

Леонід РУСИЧ
Фото автора

Поговорили...

Майже всю зиму про-
скніли Максим із Пет-
ром у заметених снігом
обійстях. А оце здиба-
лись на вулиці. У кожного
зібрався повен міх думок
та всіляких сумнівів для
тривалої розмови.

– М-да, – зітхнув Мак-
сим.

– Умгу, – підтримав його
Петро.

– Якби ж...

– Атож...

– Авжеж...

– Ехе-хе...

– Щось таке в світі ко-
їться...

– Все перевернулося
догори дном.

– Хто в ліс, а хто по дро-
ва.

– Одні говорять одне, а
другі – інше.

– Аж голова макітриться.

– Я ж казав...

– Та й я казав...

– А воно, бач...

– Хто ж думав...

– От тобі й політика...

– Політика тут ні до чо-
го... В усьому винна де-
магогія...

– Скажеш таке...

– Розпустили язика... А
воно ж не так просто.

– Бо політика така.

– Демагогія – ось де
корінь зла.

– Політика!..

– Демагогія!..

– А я кажу: політика!

– Що з тобою, темно-
тою, говорити!

– Од темноти чую!

На цім Максим із Пет-
ром і розійшлися.

А тепер сушать голови:
про що ж вони говорили і
чого посварилися?

Василь КОСТЮК

Мости
любові
Миколи
Нестеренка

У Чернігівському земляцтві багато талановитих
людей. Але таких, щоб писали чудові вірші, малю-
вали прекрасні етюди та ще й добре співали – оди-
ниці. Серед них і Микола Нестеренко з села Галай-
бине на Борзнянщині.

Але сьогодні мені хотілося б познайомити читачів
"Отчого порогу" з його поезією. Його книги
"Отчого порогу" з його поезією, "Знов сходить
"Довіра", "Акварелі пізніх голосів", "Знов сходить
"Довіра", "Акварелі пізніх голосів", "Знов сходить
жито", "Мости любові" та "Десно моя волошкова"
несуть людям поняття краси. Майже у кожному
вірші це відчуття красивого стосується всього ду-
ховного і суцього у цьому світі. Є краса природи,
краса слова, краса думки, краса почуття та вчинку...

Нова підбірка віршів нашого земляка з Борзнян-
щини засвідчує вищий шабель поета. Хоча його літа,
як то кажуть, повертають на осінь, але в поетичному
голосі Миколи Нестеренка ми не відчуваємо песи-
містичних ноток. Він дивиться в учорашній день, ще
не устояне сьогодення по-молодечому, з романтич-
ним трепетом щирої душі. Саме у цьому пріоритети
поетичної творчості нашого земляка, яку земляцький
часопис представляє своїм читачам.

Петро МЕДВІДЬ,
заслужений журналіст України,
лауреат премії ім. Михайла Коцюбинського

НАД "КОБЗАРЕМ" ОСТАННЯ РОЗМОВА

К.Овсієнку

Хрущі над вишнями гудуть

Т.Г.Шевченко

Гнів і любов в пелюстках

слова,

Буденний вираз – вічна суть.

Під місяцем, як галка, новим,

Хрущі над вишнями гудуть.

На бруньці світяться росина,

Проміння ранку день

плетуть...

Сміється матінка до сина,

Хрущі над вишнями гудуть.

Пшениця зріє, світ радіє,

За щастям знов бентеги

йдуть.

І тільки небо не старіє,

Хрущі над вишнями гудуть.

Мамо, доторкнися до грудей,

Твої руки враз знімають болі.

О! Дуть, мов буря до сіней,

З усього Чернігова тополі.

Дош змиває зелені сліди,

Вітруган гуде. Ламає віти...

Чи в Десні в нас вистачить води?

Ой, спекота!!! Пити...

Пити... Пити...

Нене, нене... Рідная, не плач.

Пвіт наш віщий не упав без плоду.

В доброті суть істинних удач,

Ми соняшники в сузір'ї роду.

...Хоч і упаде на землю сніг,

Він не вб'є глибокого коріння.

Ми на перехресті ста доріг,

...В наших серці не спинить

горіння.

Медвежий кадуб

Дорогому
земляку і
побратиму
Миколі
Борщу на
згадку про
народження
внука
Серафима

На серці нам солодко знову,

У друзів співає душа:

У пору ясну світанкову

Наш Борщ повернувся із США.

Приїхав рідненький додому

Опісля америк без сил.

Ступив на поріжок знайомий,

До нього звертається син:

– Гей, тату, ти де забарився?

Нам доларів ніде дівать.

У тебе онук народився,

Вгадай же, як хлопчика звать?

А Борщ усміхнувся й пепсі-коли

Налив собі цілий бокал.

– Звичайно, це тільки Микола,

Цього я давненько чекав.

– Ну, батьку, тепер будеш знати,

Де Штати, Китай і де Рим.

Без тебе рішили назвати,

І ім'я його – Серафим!

Тут Борщ опустився додолу,

І сльози котнулись сумні:

– Я більше не їду із дому,

Хай кличе Обама чи ні!

Тож, друзі, бодай кока-коли

Ми вип'єм за діда й онука.

Тепер Борщ нікуди й ніколи,

Для нього це буде наука...

Медом поділився

Петро Медвідь

16

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення
України 06.XI.2001 р.

Реєстраційне свідоцтво:
серія KB №5594

Адреса редакції:
01023, Київ, 23, Спортивна площа, 1,
тел/факс: 246-74-31.
Електронна пошта:
chernigvzeml@spalace.com.ua

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

**В.В. Ткаченко, В.І. Авдеєнко,
Л.Н. Горlach (Коваленко),
І.М. Забіяка, І.Б. Матяш,
П.І. Медвідь, М.М. Ткач,
В.В. Пушкар'єв, В.Є. Устименко,
М.І. Халимоненко, О.А. Шокало.**

За достовірність фактів, точність імен та
прізвищ, географічних та історичних реалій
відповідають автори публікацій. Газета
розповсюджується серед земляків
безкоштовно.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Леонід Коваленко.**
Комп'ютерний набір **Леонід Коваленко.**

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко.**

Надруковано та зверстано на замовлення
товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві
у КП "Редакція журналу
"Дім, сад, город".
Тираж 1300.